

Kako se suvremeni čovjek može *nanovo* roditi odozgor?

Petar Barun

petar.barun@zg.t-com.hr

Uvodne napomene

Uskoro će se napuniti dvije tisuća godina od samoobjave Isusova mesijanstva. Evanđelist Luka bilježi kako je u nazaretskoj sinagogi odjeknula dugoočekivana vijest. Isus je čitao svitak iz proroka Izaije: »Duh je Gospodnji na meni... Danas se ispunilo ovo Pismo što vam još odzvanja u ušima« (Lk 4,17-21). Zavladała je najprije *gromoglasna* tišina, nevjerica o onome što su čuli, zaprepaštenje, a potom erupcija komentara... I drugi evanđelisti ne propuštaju opisati reakcije kako je *odzvonila* vijest da se među njima pojavio Mesija.

Tisućljetna mesijanska svijest izraelskog naroda jedinstvena je i fascinantna sama po sebi. Anđelovo navještenje Mesije Mariji sublimira Izraelovu vjeru u Božja obećanja. Utjelovljenje (očovječenje) Radosne vijesti u ljudsku povijest prate ode radosti. Udarna je to vijest u evanđeoskim spisima, potvrda da su se sveta pisma ispunila. Sve nekako pršti od neočekivane novosti, dinamike i radosti.

Nekoć tako, a danas, za kakvim Mesijom svijet danas žudi, ako uopće žudi? Koliko je među suvremenim kršćanima živa mesijanska svijest zdravorazumskog čuđenja? Tradicionalisti vjeru većinom uzimaju kao nešto po sebi *normalno*. Izostaje divljenje, propitivanje, zbunjenost, istraživački poriv – sve su to rječiti simptomi vjere vjernika. Kakvu sliku Mesije sadašnji kršćani odašilju u društvo? Kako se reagira na vijest da se Mesiju može i danas susresti? Koliko ta teološka informacija nekoga pokreće na razmišljanje, maštanje, čuđenje i istraživanje o tomu je li to zaista moguće, je li moguće danas susresti Mesiju? Odveć se naviklo – pod vidikom vjerskih obreda – *igrati mesijansku igru skrivača*. Zbunjuje to što se *Skrivača* iskreno i ne traži, tako da ga se ne može ni naći. Je li moguće susresti Isusa, Mesiju iz Nazareta, i ostati nepokretan, sudjelujući u vjerskim običajima svedenim na religioznu tradiciju, tako da svijet na kršćanima ne vidi ozarena lica i nadu koja ih motivira da budu pokristovljeni? Kršćani su pozvani da naprave kvalitativnu razliku u društvu. Vjerodostojnost ema-

nira iz realnog egzistencijalnog susreta s Isusom iz Nazareta. Stoga donosim svjedočanstvo bračnog para Sunčane i Ivica Bašić s jednog evangelizacijskog susreta u Osijeku, u svibnju 2024. godine.

Svjedočanstvo – prva evangelizacijska karika

Ivica: Do 27. godine živio sam kao ateist. Nisam znao odakle ta činjenica da živim, da jesam i zašto, ali sam znao da jednoga dana moram – kao i svi – umrijeti i otići s ove zemlje. Kada i kako? Znao sam da na kraju svakoga dana imam jedan dan života manje. Svaku večer bih oduzimao jedan dan. Živio sam u stalnom strahu za svoj život. Ne da ću umrijeti, izgubiti život, nego da ga nikada neću više imati. Nisam znao zašto živim i koja je svrha moga postojanja i što trebam činiti s tim životom. Tražio sam, panično, neku svrhu, neki cilj. Shvatio sam da jedino ljubav može dati neku svrhu mome životu. Tražio sam posvuda djevojku koju bih zavolio, ali ni jedna me nije privlačila. I onda napokon, negdje pri kraju svoga studija, susreo sam djevojku koja me očarala, bilo je nešto posebno u njoj. Zaljubio sam se i kada mi je nakon nekog vremena ljubav uzvraćana, mislio sam: To je to. Konačno je sva muka, patnja, bol, trud i odricanja, što svatko u životu prolazi, sve je dobilo smisao, moj život je dobio smisao.

Ali ovo nije kraj priče, sada ne ide ono: živjeli su sretno do kraja života. Ne, ovo je bio tek uvod. Naime, djevojka u koju sam se zaljubio, ime joj je Sunčana, bila je vjernica. To je bilo ono nešto posebno u njoj.

Sunčana: Imala sam 18 godina kada sam susrela živoga Boga na jednom evangelizacijskom seminaru prof. dr. sc. Tomislava Ivančića i otada se moj život promijenio. Družila sam se s njim svakodnevno i taj mi je odnos bio nešto najdragocjenije što sam imala. Molitva kao razgovor sa živim Bogom, liječenje duhovnih rana i čitanje Biblije bili su moja svakodnevnica. Bila sam potpuno uronjena u sigurnost da moj Tata vodi moj život, pa tako će mi dovesti i muža. Zaljubila sam se u Ivicu koji je bio agnostik. Bilo nam je lijepo, ali počelo me mučiti pitanje našega budućega braka.

Ivica: Nakon nešto više od godinu dana sreće i hodanja u oblacima, u kojem se razdoblju ona nadala da ću se ja obratiti i promijeniti, rekla mi je da me ostavlja. Rekla mi je da me voli, ali da Isusa voli više. Da ne želi brak s čovjekom s kojim ne može dijeliti ono najdragocjenije – odnos s Bogom. S čovjekom s kojim ne može zajedno drugovati s Bogom. Da bi to za nju i za mene bilo jako bolno. I smogla je snage i hrabrosti prekinuti vezu sa mnom. Sunčana, znate, ništa ne radi polovično, nikad ne prihvaća polovična rješenja, ona želi sve. Sve ili ništa.

Sunčana: Morala sam prekinuti nešto što nije imalo korijena u Bogu, a ja sam vjerovala samo tim korijenima. Nisam mogla zamisliti zajednički život s Ivicom bez zajedničkog gledanja u istom smjeru, dijeljenja najdubljih duhovnih

iskustava, bez obzira na zaljubljenost. A tek kad dođu djeca! Imala sam povjerenja i potpunu sigurnost da moj Bog voli i Ivicu i da on zna što je za njega najbolje.

Ivica: Ta njezina hrabrost me je spasila. Za mene je tog trenutka, sve izgubilo smisao. Cijeli moj ateistički svijet se srušio. Svijet koji sam gradio i u kojem je ona bila »kamen zaglavni«, u kojem je ona bila moje božanstvo. Bez nje, sve se srušilo i izgubilo smisao. Bez nje, nisam imao više razloga za život. Znao sam tada da moram riješiti samo jedno pitanje – pitanje Boga. Najvažnije pitanje na koje mora odgovoriti svaki čovjek. Ključno je to pitanje naše egzistencije. Htio sam susresti tog Isusa kojeg je Sunčana voljela više nego mene – i da, htio sam mu razbiti zube. Ili ću se osvjedočiti da Bog jest i dobiti od njega snagu za život bez nje, snagu s kojom je ona mogla prekinuti našu vezu i živjeti bez mene, ili ću se osvjedočiti da Boga nema i nekako, nemam pojma kako, u sebi ili u nečemu, naći snage da krenem ispočetka.

Kako krenuti u potragu za Bogom? Pao mi je na pamet stric moga oca, umirovljeni svećenik. Znao sam da živi u bivšem sjemeništu, u jednom drugom gradu, i da tamo ima nekoliko praznih soba. Htio sam otići k njemu da mi da jednu sobicu. Odlučio sam da ne izlazim iz nje dok ne riješim pitanje Boga. Međutim, on je imao druge planove i smjestio me u jednu obitelj. Moji domaćini su bili profesori u školi, on je profesor fizike, a ja sam inženjer elektrotehnike. Svjedočili su mi svoje vlastito iskustvo i svoj odnos s Bogom. Govorili su mi kao ostvareni obiteljski ljudi, a opet kao ljudi koji istinski žive svoju vjeru. Ja sam upijao sve što su mi govorili i prvi put nakon puno godina, osjetio sam mir. Nije bilo više straha za život, za budućnost. Tako sam prodisao kao kršćanin.

Vratio sam se kući i odlučio nastaviti živjeti, rasti u vjeri. Ubrzo sam zbog posla na fakultetu preselio u Osijek i priključio se jednoj živoj zajednici, te redovito dolazio u crkvu. Nakon nekoliko mjeseci i sâm sam doživio susret s Bogom. Tri su me stvari učinile kršćaninom: spoznaja, odluka i praksa. Spoznaja koju sam dobio od Sunčane, ljudi s kojima se ona družila, od bračnoga para kod kojega sam bio, od brojnih zapisanih svjedočanstava ljudi koji su prošli isto što i ja. Spoznaja da ima Boga, da je on živ, da se s njim može razgovarati, njega susresti, da me on voli, da su ljudi koji s njim prijateljuju – sretni ljudi. To sam jasno vidio, u to nije bilo sumnje.

Odluka koju sam donio kad sam to spoznao, odluka da i ja to hoću, da ja tako hoću živjeti i tim putem ići. Ta odluka je bila ono temeljno opredjeljenje, zaokret, obraćenje. Praksa – nastojao sam učiti kako se komunicira s Bogom, osobna molitva povezana s čitanjem i slušanjem Božje riječi, odlazak na svetu misu. Sve je to hranilo moju vjeru da se otisnem i s povjerenjem u Boga Isusa Krista prepustim njegovu vodstvu. Jednom riječju – praktično življenje kršćanstva u svjetlu Radosne vijesti. To je bio moj put izlaska iz ateističkog mentaliteta i ulaska u Isusova obećanja. Na tom se putu događala tiha preobrazba mene kao osobe, mojih stavova, navika, interesa, moga govora, svega.

Četiri mjeseca takve prakse je trebalo proći do osobnog susreta s Gospodinom, oči u oči. To je trenutak mog ponovnog rođenja, rođenja u Duhu.

Sunčana: Nakon otprilike godinu dana, ljubav je ponovno spojila Ivicu i mene. Bilo je tu razdoblja sumnje, je li njegovo obraćenje stvarno ili samo glumljeno – da me ponovno pridobije. Krenuli smo iznova, na drukčiji način, koračajući s Bogom. Nakon toga smo se zaručili i vjenčali i – evo – u braku smo već više od 30 godina. Nije lako u braku. Jako smo različiti, Ivica i ja, u svemu. Netko bi možda rekao da nemamo ništa zajedničko, ni interesa ni hobija. Naravi sasvim suprotne. Ali ima nešto što nam je zajedničko i što nas povezuje – gledamo u istom smjeru. Prema gore.

Ivica: Kad je teško, pozovemo Isusa da pomogne; kad posustanemo, zovemo Isusa da obnovi našu snagu; kad smo povrijeđeni, zovemo Isusa da zaliječi rane; kada ponestane ljubavi, zovemo Isusa da obnovi našu ljubav; kad smo povrijeđeni i ne možemo oprostiti, zovemo Isusa da nam pomogne oprostiti. Na kraju mogu samo reći: Bog u braku – to vam je zanimljiva avantura.

Meni se čini da *kršćani* više ne iščekuju Mesiju. Današnji čovjek reagira ravnodušno, nezainteresirano. Tako sam i ja reagirao. Ne treba nam. Sve dok nam se ne sruše životni planovi. Nažalost, današnji čovjek i ne zna da njegovi problemi, njegov svekoliki jad, da to ima korijen u njegovu neriješenu problemu s Bogom. Ja sam imao sreću da mi je to bilo jasno rečeno. Većina ljudi, pa i kršćana, ne zna da postoji Mesija, da postoji Spasitelj, jer ga ne iščekuju, pa onda i ne traže u trenutku kad im je spasenje potrebno. Možda neki i posegnu za Isusom, ali kao za čarobnim štapićem za »peglanje izgužvane stvarnosti«, da bi sve bilo kao prije. Oni nisu svjesni koliko je ljekovito tražiti Spasitelja koji će korjenito promijeniti njihov život, nanovo ih roditi.

Teološko-evangelizacijska interpretacija

Kršćansko iskustvo Sunčane i Ivice podsjeća na bazično kršćansko iskustvo ranokršćanske zajednice. U njihovu svjedočanstvu možemo prepoznavati evangelizacijske korake koji su im omogućili autentično kršćansko iskustvo. To je iskustvo bilo presudno u njihovu zajedničkom hodu i odluci u kojem smjeru žele graditi zajedničku budućnost. Odrastali su u sličnoj katoličkoj sredini. Ivica je od rane mladosti primio sakramente inicijacije, a u zreloj dobi se smatrao ateistom. Crkveni život očito mu je bio suvišan uteg u njegovu cjelokupnom mladenačkom razvoju. Boga je *stavio* u negativan pretinac, uvjeren da ne postoji, sve do dana kada je otkrio da je Isus ipak živ. Oboje visokoobrazovani. Ivičin je inženjerski razum zaključio da je Isus iz Nazareta daleka povijesna osoba koja mu ne može pomoći u pronalasku ljubavi za kojom je duboko čeznuo. Taj svoj stav doveo je u pitanje tek kada je otkrio da postoji Ljubav.

Zaljubljenost je pripravljalala njihova krila za bračni let. Ivica je smatrao da je našao pravu djevojku – Sunčanu, ljubav svoga života, i ona mu je dodatno pružala razloge smisla postojanja. Kod mladih koji se iskreno vole, odnekud se iznenada stvori ljubavna čarolija. Sunčana je iskusila prisutnost Isusa Krista u svom životu, za nju je to bilo krucijalno i za zajednički život, hod do braka i u braku. Njena su propitivanja sezala do pitanja na kojem temelju počiva bračna ljubav. Povukla je *kočnicu* jer je znala da mladenačka zaljubljenost ne pruža dostatno jamstvo da će bračna veza stvarno funkcionirati. Trebalo je smoći hrabrosti i snage reći nekome *ne*, a da ga i dalje voliš. Svjesna neizvjesnosti ne bude li u bračnom životu odnosa s Bogom Isusa Krista, kako će ona *sutra* dijeliti intimu s Ivicom. O kakvu je onda *razumnu* zaključku riječ, kada nekoga stvarno voliš? Emocionalne veze i raskidi bole. Upravo je njezin čin *prekida veze* pokrenuo lavinu u Ivičinu životu, kako on kaže: »Srušio mi se cijeli život, sve je izgledalo beznadno i sivo.« Istom će poslije spoznati da ga je njezina hrabrost spasila. Pitao se: »Tko je taj Isus kojega Sunčana voli više nego mene?«

To traganje na prvi pogled nije nimalo romantično, Bog je za njega postao goruće egzistencijalno pitanje. Odluka da ide potražiti put do Isusa iz Nazareta, dovela ga je do očeva rođaka svećenika. On ga je pak mudro uputio na bračni par inženjerske struke. Dakle, netko tko mu je mogao iz mentaliteta profesije pomoći. Uz to, ima li su iskustvo živoga Boga. Dvije stvarnosti koje nisu proturječne u sebi, već su komplementarne. Teološki gledano, bili su evangelizirani i mogli su argumentirano svjedočiti, te prenijeti živo iskustvo vjere koje je zaiskrilo u njihovu životu. Ako zagrebemo ispod pobožne površine, otkrit ćemo da je svjedočanstvo vjere bilo presudno da se ova životna priča rasplete na najbolji mogući način.

U tome lancu povezanih karika možemo uočiti da je Sunčanu pokrenulo iskustvo koje je primila u Crkvi, od svećenika koji je imao iskustvo. To je prva karika. Drugo, Sunčana je to svoje životno iskustvo vjere željela sačuvati kao biser, iz toga je tako reagirala prema Ivici. Po prirodi stvari on je burno reagirao, kao svaki mlad i zaljubljen čovjek. Kakav Bog? Otkud se sada on miješa u moj život iz snova? Treća karika, Ivica kreće na put, a tko mu može pomoći? Sjetio se svoga rođaka svećenika, da pokuša raščistiti svari s Bogom i sa sobom. No, on ga nije pobožno uvjeravao, već je mudro postupio shvativši da takav slučaj nije posao za njega već za obitelj koja je evangelizirana i potkovana na području prirodnih znanosti. To je četvrta karika u lancu spoznaje koja je unijela svjetlo u spoznaju da Sunčana ima dublje razloge i da zna kome je i zašto povjerovala.

Kada je Ivica dobio dostatno razloga, nastavio je tragati za živim Bogom. Potom je pronašao zajednicu u Osijeku koja njeguje to iskustvo i tu je konačno doživio susret s Bogom Isusa Krista. Bila je to peta karika u tom evangelizacijskom procesu. Zajednica koja se okuplja oko Isusa Krista, stvara ambijent u kojem se to kršćansko iskustvo rađa. Od toga trenutka otkriva Crkvu kao svoj duhovni dom, u njoj se osjeća kao kod kuće. To je šesta karika. Nakon toga

ponovo susreće Sunčanu koja se nije libila provjeravati je li njegovo obraćenje istinito ili glumljeno. Sedma karika, njihova veza postaje bračna veza. U ovom slučaju opažamo postojanje povijesnog evangelizacijskog kontinuiteta. Potvrđuje se novozavjetno pravilo da evangelizirani evangeliziraju. Vođeni Duhom, reagiraju nadahnuti u konkretnim ljudskim egzistencijama, svjedočeći ono što su sami doživjeli.

U Sunčaninu i Ivičinu iskustvu vjere, teološki gledano, vidimo kerigmatske elemente i evangelizacijske korake. Radosna vijest koja je odjeknula u Sunčaninu životu nije se mogla zatomiti. Isus je zaista obećani Mesija, njega susrela. On je živ. Njezina veza s njim bila je okidač da se Ivica odluči na egzistencijalni iskorak. Iz Slavonije se uputio u Šibenik u potragu za postizanjem tog iskustva i uvjerenja da je to istina. Zaželio je da ga netko evangelizira. Iskru žive vjere prenio mu je bračni par iz Šibenika. Ostao je kod njih više dana. Došao je kao ateist, a otišao s nadom, nastavio je koračati dok sam nije doživio svoje osobno preobraženje.

Iz njihova je svjedočanstva razvidno da se njihova međusobna ljubav nije ugasila, nego se pročistila, utvrdila i postala bračnom vezom. Koliko god su po svemu različiti, od afiniteta i naravi, kroče zajedno – zagledani u evandeoski horizont. Dubinu bračne ljubavi pronalazili su u Bogu koji jest Ljubav. Oni su je spoznali, opipali, prisutna je u njihovoj obitelji, u njihovim profesijama. Ivica je zbog stručnih kompetencija radio na fakultetu, potom je proputovao svijetom radeći u velikoj međunarodnoj kompaniji, a Sunčana – kao profesorica, potom ravnateljica glazbene škole u Osijeku – širi miris i ljepotu glazbe u Slavoniji. Ona je doživjela mesijansku simfoniju radosti. Nije mogla ignorirati čudesnu ljepotu harmonije stvaranja Stvoritelja. Njihova zajednička profesionalna i kršćanska iskustva dvostruko su bogatstvo. To je kapital koji se umnaža kada ga dijeliš u svijetu u kojem živiš, a ne vodi računa o kamatama i profitu.

Urušavanje zapadnoeuropskog kršćanstva

U svjetlu ovoga iskustva, logično mi se nameće pitanje: Što *anestezira mesijansku* ljudsku radoznalost među kršćanima? Navikli smo slušati vijesti o urušavanju zapadno-europskoga kršćanstva. Od kakvoga je vjerskog tkiva ono satkano? Supruga mi je netom prenijela vijest o situaciji jednog župnika u zapadnoj Europi koji je zatvorio i prodao 12 svojih crkava, nema vjernika. Ostala mu je jedna, koju jedva održava. Sumorna stvarnost traži suvisao odgovor. Kao što u jesen sa stabla tiho otpada lišće, tako je vjera – poput žutoga lišća – otpadala s crkvenoga stabla. Malo tko se tome čudi na evandeoski način. Gdje je puknuo lanac predaje kršćanske vjere? Isus je govorio svojim apostolima da bi oni brda premještali kada bi imali vjere kao gorušičino zrno (usp. Mt 17,20). Dijagnoza vrijedi za kršćane svih vremena.

Što je bilo evangelizacije? Zapadnoeuropski kršćani navikli su na samostane, crkvena zdanja, klasični crkveni pastoral... Uza svu tu bogatu baštinu, valja istaknuti da reevangelizacija ne ovisi o crkvenoj materijalnoj infrastrukturi i ljudskim predajama. Živa se Crkva gradi Isusovim evangelizacijskim *materijalima*.

U poslovnom svijetu ozbiljnijeg investiranja primarno se analiziraju ljudski potencijali, o tome ovisi budućnost razvoja i opstanak poduzeća u globaliziranom svijetu. Tržišta se tako brzo mijenjaju da ono što je bilo jučer ne jamči da će tako biti sljedeće godine. Kršćani koji svjesno brode tržištima globalnoga gospodarstva opažaju *svakodnevne* promjene. U crkvenim krugovima sama pomisao *na promjene* unese dozu nemira. Vrijedne pastoralne inicijative kreću se puževim koracima. Nije da ne postoje duboke čežnje za iskonskim promjenama. Ali kada Duh Božji nema prostora da ostvari nadahnuća, onda se pribjegava pobožnom ukopavanju u vlastitoj nemoći i rezigniranju. Tihi unutarnji alarm upozorava da bi bilo poželjno izvaditi *glave iz pijeska*, prije negoli vjersku dijagnozu *crkvenoga stabla* spoznamo prekasno.

Pastoral lišen iskustva žive vjere

Na vjeronaucima se uči da je Isus s lakoćom činio čudesa, nakon što je osuđen, razapet na križu, ubijen i pokopan – nakon toga je uskrsnuo! Izraelci su tijekom izlaska i egipatskog ropstva vidjeli brojna čudesa, ali je njihova vjera bila ranjena i toliko prevrtljiva da je i veliki Mojsije stradao od tog *virusa*. Morala je odumrijeti cijela jedna generacija s *egipatskim* mentalitetom, da bi narod ušao u Obećanu zemlju. Prijeći evangelizacijski pastoralni Rubikon znači rastanak s *kozmetičkim* crkvenim pastoralom. Prvo je nužna svijest, drugo spremnost, a treća je odvažnost iskoračenja na put... Jedan je od preduvjeta odricanje od pastoralne skrupuloznosti i mudrovanja. Postoji neobjašnjiv strah od diranja u *gnijezdo* besplodne, deformirane, legalističke vjere. Nije pitanje koliko bi i što bi u crkvenom pastoralu trebalo odbaciti, niti što bi sve trebalo spašavati. Valja razlučivati bitno od nebitnoga, primarno od sekundarnoga. Pastoral, koji podržava postojeće stanje odumiranja vjere, u sebi je bolestan. Ako je temeljna zadaća Crkve evangelizacija, ona je ona ujedno i revitalizacija. Uvijek će se naći ugroženih pastoralaca koji će se pravdati da su cijeli život posvetili evangeliziranju. Kolikogod činjenice demantiraju njihove navode, postoji nemoć, kako izgubiti *sebe* da bi se našli na tlu evanđelja.

Kako će Duh Božji djelovati? Ne mogu se oteći dojmu da je Providnost umiješala svoje prste da nam na zoran način pokaže da suvremenu crkvenu i društvenu zbilju može oblikovati jedino Isusov model evangelizacije. Crkveni pastoral bez evangelizacijske paradigme postaje talac *formalne vjerske tradicije* koja okoštava crkvene strukture i pastoralno djelovanje. Suvremene diskusije

nalik su raspravama kakve je Isus vodio s farizejima. Da ne odemo u krajnost i ne generaliziramo, i Nikodem je bio farizej, otvoren za istinu, koju mu je Isus navijestio: »Zaista, zaista, kažem ti, ako se tko ne rodi odozgo, ne može vidjeti kraljevstva Božjega« (Iv 3,3). *Nova* evangelizacija pruža odgovor na Nikodemovo pitanje, *onda* i *sada*, o tome kako se čovjek može nanovo roditi (usp. Iv 3,4)? Svaka evangelizacija, ukorak s vremenom, prirodno ulijeva Isusov sadržaj u *nove* mješine (forme), jer je sadržaj koji je Isus donio nepromjenjiv – to je on sâm kao osoba. Koliko ga smijemo pretvoriti u objekt školskog proučavanja? Je li vjeronauk stoga nepotreban? Ne, nije, ali treba ići poslije evangelizacije.

Postoji latentna napast da Isusa stavljamo u pobožne teološke obrasce, molitvene obredne forme, u svetačke likove iz prošlosti... Sadašnjost naizgled *visi u pobožnim oblacima prošlosti*. Obrazovanu čovjeku potrebni su jasni argumenti za to *kome se vjeruje* i *zašto*. On se spitiče o vjersku indoktrinaciju. Evangelizacija izravno vodi k Mesiji, k stvarnoj povijesnoj osobi koja nadilazi povijest. Događaj uskrsnuća, *Mesija jest Gospodin*, zbilja je koja nas upućuje na to da ga ne možemo zakopati i ostaviti u carstvu mrtvih. Anakrono je Isusa *oblačiti* u Mojsijev Dekalog, koji je vjerski i civilizacijski kolosalno odigrao svoju pedagošku funkciju u povijesti spasenja. Evandelist Matej *obukao* ga je u blaženstva. Nema tu *ili – ili*, već *i – i*. Starozavjetna objava vodi k Mesiji.

Možemo li srednjovjekovnim obrascima pobožnosti naviještati evanđelje – *nuditi ga* suvremenim naraštajima? Možda će nekome taj crkveni folklor biti romantičan... Da se našalimo, nudimo li im time interkontinentalni prijevoz *kočijama* umjesto zrakoplovima? No, što je s pitanjem: Zašto je crkveni pastoral mnoge kršćane odveo u ateizam, sekularizaciju...? Ako smo toliko ovisni o vjerskim formama, koje je već i sâm Isus prokazivao, kako *onda* ući na vrata *nove* evangelizacije? Ulazak u bilo Isusove evangelizacije je ulazak u prostor slobode i kreativnosti. Duh je onaj koji oživljava. Da se razumijemo, Isusova evangelizacija nije improvizacija.

Činjenica je da suvremeni pastoral pati od toga da mnogi sudionici nakon obreda inicijacije dvoume o tome ima li smisla slijediti Isusa iz Nazareta. Ranokršćanski evangelizacijski pastoral, koji vodi do iskustva Radosne vijesti, planski je ulazio na obraćenička vrata. Bez te spoznaje Isus Krist može ostati u dobrom sjećanju kao vrhunski humanist, ili netko poput gurua koji čini senzacionalne stvari, ili, *ne daj, Bože*, za svaki slučaj, *osiguranje* nakon smrti, ili je posrijedi održavanje vjerske nacionalne baštine. Papa Pavao VI. silno se zalagao za suvremenu evangelizaciju, da bi Crkva odgovorila na izazove u zapadno-kršćanskoj civilizaciji. Sada se sve više prepoznaje da je to bio papin proročki krik. Jesu li nam se prekasno otvorile oči? Već se u postavljenom pitanju probila svjetlost. Gledano iz racionalnoga rakursa, predugo je ignorirana zbilja. Olako se igramo svjedočanstvima svetaca, poglavito u ranom kršćanstvu koje je evangelizacija formirala da budu nepobjedivi. Ili svecima koji su trpjeli pod nacizmom i komunizmom. Nevoljko se teološki obrađuju sveci proganjani u

svojim crkvenim zajednicama. Nisam uvjeren da je dobro da to ostane tabu tema, prije svega zbog potrebe traženja istine o tomu koliko je deformirani i skrupulozni mentalitet uzrokovao dekristijanizaciju Crkve.

Je li moguće da netko zaista iskusi Isusovu Radosnu vijest, a da se to ama baš nigdje ne opaža? Odgovornosti se najčešće prebacuju na drugoga, po *Adamovu* načelu – svećenici optužuju roditelje, a roditelji svećenike, doveli su im djecu na vjeronauk, sakramente inicijacije... Za sve je kriva sekularizacija? Sekularizirana društva spočitavaju Crkvi da nije ni pokušala raščistiti svoj skriveni nemoral itd.

Evangelizacijska pastoralna preobrazba

Kao što je evangelizaciju prvih stoljeća teško obući u srednjovjekovno ruho, isto načelo vrijedi za novu evangelizaciju Crkve. Suvremena evangelizacija je inkulturacija Isusove Radosne vijesti u suvremeni svijet. Evangelizacija raskrinkava Oca laži, donoseći svjetlo u ljudsku egzistenciju. Pomaže otvaranju ljudskih kanala za ulazak Kraljevstva Božjega, koje je Isus iz Nazareta donio i usadio u čovječanstvo. Njegova moć preobrazbe nije iščeznula. Rađanje novoga čovječanstva je katkad vrlo bolno. Preobrazba čovječanstva ne ide putevima teatralnosti, već u sili i snazi Duha Svetoga. Svjestan pripadnik Božjega naroda, ne izolira se od svijeta. Evandjelje je provjereni kvasac boljega društva. Pastoralni je izazov: Gdje suvremeni čovjek takvo što može kušati i tako se oblikovati?

Bez osobnog obraćenja *evangelizacija* nema snagu preobrazbe. U nedostatku iskustva vjere lako se pribjegava ideologizaciji, baratanju Bogom, sakramentima, prizivom u pomoć drevnih svetaca... Isusa Krista je bogohulno instrumentalizirati. Koliko se u propovijedima čuje osobno iskustvo propovjednika? Kako Isusova Radosna vijest postaje suvremenicima aktualna, fascinirajuća, čudesna? Zašto je ona lijek za kvalitetniji i bolji život? Tko Isusova Boga ne bi poželio za prijatelja?

Zaključne misli

Evandjelje je sila koja oslobađa jezgru na smrt ranjena ljudskoga bića. To je lijek koji suvremenicima donose evangelizatori jer su sami svjedoci te Istine. Sva evangelizacijska iskustva govore da je svjedočanstvo susreta sa živim Bogom okidač za upuštanje u evangelizacijsku avanturu. Iskustvo bračnoga para Bašić potvrđuje povijesni evangelizacijski kontinuitet. U kerigmatsko-evangelizacijskom diskursu ključna je nutarnja karika, kršćansko iskustvo – Isus jest zaista Mesija, uskrsnuo je! Ako ga istinski tražiš, i ti ga možeš susresti. Evandjelje funkcionira, kušaj.

S najviših instanci slušamo da je budućnost Crkve u malim živim zajednicama. Isusov Duh oblikuje ljudsku svijest, razvija duhovnu inteligenciju, osposobljava suvremenike da mogu predvoditi evangelizacijske bitke u svijetu i u Crkvi. Tako se sprječava utapanje suvremenika u negativnim vijestima koje se peterostruko brže šire od dobrih vijesti i razaraju čovjekovo temeljno povjerenje jednih u druge i u Boga. Onaj tko je usidren u Isusovoj Radosnoj vijesti, svjestan je da nema te životne oluje koja se ne da utišati.